

NHẬN DIỆN VÀ PHẢN BÁC CÁC QUAN ĐIỂM SAI TRÁI, THÙ ĐỊCH VỀ TÌNH HÌNH DÂN CHỦ Ở VIỆT NAM HIỆN NAY

PGS, TS. LƯU VĂN QUẢNG

Học viện Báo chí và Tuyên truyền

Ngày tiếp nhận: 10/7/2025 Ngày bình duyệt: 30/7/2025 Ngày duyệt đăng: 25/8/2025

● **Tóm tắt:** *Nền dân chủ ở Việt Nam từ lâu đã trở thành mục tiêu công kích của các thế lực thù địch. Thông qua các kênh truyền thông thiếu thiện chí, họ liên tục xuyên tạc tình hình dân chủ tại Việt Nam nhằm phủ nhận vai trò lãnh đạo của Đảng và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội. Đây là một ý đồ thâm độc nhằm hạ thấp uy tín của Đảng, thúc đẩy “đa nguyên, đa đảng”, để chuyển hóa chế độ chính trị ở Việt Nam. Do đó, việc nhận diện rõ và phản bác các quan điểm sai trái, thù địch về tình hình dân chủ ở Việt Nam có ý nghĩa đặc biệt quan trọng trong công cuộc bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, góp phần giữ vững ổn định chính trị và củng cố niềm tin của nhân dân vào chế độ xã hội chủ nghĩa.*

● **Từ khóa:** *Tình hình dân chủ, xã hội chủ nghĩa, quan điểm sai trái, thù địch, phản bác*

1. Nhận diện các quan điểm sai trái, thù địch về tình hình dân chủ ở Việt Nam

Thứ nhất, luận điệu “Việt Nam không có dân chủ vì chỉ có một đảng cầm quyền; muốn dân chủ thực sự phải thực hiện đa nguyên, đa đảng”

Một luận điệu xuyên tạc có tính hệ thống của các thế lực thù địch, cơ hội chính trị cho rằng: chỉ có chế độ đa đảng đối lập mới đem lại dân chủ thực sự, còn một đảng cầm quyền thì không thể có dân chủ. Các thế lực này tuyên bố “không có đa nguyên, đa đảng thì không bao giờ có dân chủ”, coi đa đảng là “thành tố quan trọng nhất” của quốc gia dân chủ. Họ so sánh mô hình Việt Nam với phương Tây, cho rằng chỉ nền dân chủ tư sản

phương Tây mới là lý tưởng, còn hệ thống chính trị Việt Nam “trái với chuẩn mực quốc tế”. Một số kẻ còn đưa ra những lập luận sai trái về chủ nghĩa Mác để “chứng minh” rằng, Việt Nam phát triển kinh tế nhiều thành phần thì phải chấp nhận chế độ đa đảng. Họ trích dẫn méo mó rằng, theo quan điểm của chủ nghĩa Mác: cơ sở hạ tầng quyết định kiến trúc thượng tầng, nên nhiều thành phần kinh tế ắt phải có nhiều đảng phái. Từ đó, họ xuyên tạc “chỉ trong hệ thống đa đảng cạnh tranh, người lãnh đạo mới có tính chính danh”, còn trong hệ thống một đảng lãnh đạo là trái với quy luật của đời sống chính trị. Tóm lại, luận điệu này phủ nhận tính chính đáng cầm quyền của Đảng Cộng sản

Việt Nam, đòi phải thiết lập thể chế “đa nguyên chính trị” theo mô hình phương Tây.

Thứ hai, xuyên tạc về bầu cử và thực hành dân chủ ở Việt Nam

Các thế lực thù địch thường lợi dụng vấn đề bầu cử để công kích nền dân chủ Việt Nam chỉ là “màn kịch” do Đảng dàn dựng. Họ rêu rao rằng các cuộc bầu cử Quốc hội và Hội đồng nhân dân ở Việt Nam không có tự do, chỉ là hình thức, kết quả đã được định sẵn bởi “các phe nhóm” trong Đảng¹. Họ xuyên tạc việc Đảng Cộng sản “cản trở” người ngoài Đảng tự ứng cử, dẫn chứng từ một số trường hợp “tự ứng cử” thất bại để đánh giá rằng, cuộc bầu cử như vậy là thiếu công bằng. Thậm chí, họ lan truyền thuyết âm mưu “sắp xếp ghế trước” trong Quốc hội, quyền lực đã an bài, nhân dân không thực sự có quyền lựa chọn. Những luận điệu này nhằm bôi nhọ tính chính danh của các cơ quan dân cử ở Việt Nam, gieo rắc tâm lý hoài nghi về tính dân chủ trong sinh hoạt chính trị.

Thứ ba, luận điệu “Việt Nam vi phạm nhân quyền, hạn chế các quyền tự do dân chủ của công dân”

Các thế lực thù địch thường vin vào những cáo buộc về nhân quyền để chỉ trích hệ thống chính trị Việt Nam. Họ cho rằng, Việt Nam không có tự do ngôn luận, tự do báo chí, hạn chế quyền lập hội, tôn giáo; bắt giữ, “đàn áp” người bất đồng chính kiến, v.v. Một số còn rêu rao luận thuyết sai lầm rằng “nhân quyền cao hơn chủ quyền”, hàm ý phủ nhận nguyên tắc không can thiệp vào công việc nội bộ của các quốc gia có chủ quyền. Thực chất, họ muốn dùng vấn đề nhân quyền làm cái cớ để can thiệp vào công việc nội bộ, áp đặt mô hình chính trị phương Tây lên Việt Nam. Những ví dụ như nghị viện một số nước phương Tây đòi đưa Việt Nam vào cái gọi là “danh sách

đen” về tự do tôn giáo, hoặc điều trần, thông qua nghị quyết chỉ trích Việt Nam về dân chủ, nhân quyền... đều xuất phát từ định kiến và sự thiếu thiện chí, không phản ánh đúng thực tế Việt Nam.

Có thể nói, tất cả những luận điệu nêu trên đều khoác vỏ bọc “vì dân chủ, nhân quyền”, nhưng thực chất ẩn chứa mưu đồ chính trị. Họ tìm cách phủ định vai trò lãnh đạo của Đảng, phá hoại niềm tin của nhân dân vào chế độ, thúc đẩy “tự diễn biến”, tiến tới chuyển hóa Việt Nam theo quỹ đạo phương Tây. Họ không thực tâm quan tâm tới dân chủ cho nhân dân Việt Nam, mà muốn xóa bỏ nền dân chủ xã hội chủ nghĩa, thay bằng một mô hình chính trị đa đảng phục vụ cho lợi ích phương Tây. Do vậy, nhận diện rõ bản chất sai trái, thù địch của các quan điểm này là nhiệm vụ quan trọng để có cơ sở phản bác khoa học, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng.

2. Các luận cứ đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch về tình hình dân chủ ở Việt Nam

Hiện nay, các thế lực thù địch, phản động, các phần tử cơ hội chính trị vẫn tìm mọi cách xuyên tạc, bôi nhọ tình hình dân chủ tại Việt Nam. Những luận điệu mà họ đưa ra là hết sức phi lý và không thể chấp nhận. Điều này được luận giải thông qua các nội dung sau đây:

Thứ nhất, dân chủ không phụ thuộc vào chế độ một đảng hay đa đảng, vấn đề là đảng đó đại diện cho lợi ích của nhóm xã hội nào

Các thế lực thù địch đã cố tình đánh đồng khái niệm đa đảng với dân chủ. Thực tế cho thấy, dân chủ là một phạm trù lịch sử, gắn với những điều kiện kinh tế, chính trị, văn hóa, xã hội cụ thể của mỗi quốc gia trong từng giai đoạn nhất định; không thể có một mô hình dân chủ rập khuôn cho mọi

quốc gia. Số lượng chính đảng cầm quyền không phản ánh trực tiếp mức độ dân chủ của một chế độ. Có những quốc gia nhiều đảng phái, nhưng chưa chắc người dân được hưởng quyền làm chủ thực sự, trong khi một số nước chỉ một đảng lãnh đạo, nhưng vẫn bảo đảm tốt quyền lợi của đại đa số nhân dân. Chẳng hạn, Singapore là quốc gia có hệ thống đa đảng, nhưng chỉ có một đảng nắm quyền lâu dài; Trung Quốc có tới tám đảng phái tham chính, song đều thừa nhận sự lãnh đạo duy nhất của Đảng Cộng sản. Ngược lại, Mỹ là quốc gia có tới hơn 100 đảng, nhưng thực chất chỉ hai đảng là Dân chủ và Cộng hòa thay nhau cầm quyền. Về cơ sở chính trị và đường lối chính sách của hai đảng không có sự khác biệt một cách rõ nét, do đều đại diện cho lợi ích của giai cấp tư sản. Đảng Cộng sản Mỹ thậm chí từng bị đặt ngoài vòng pháp luật, cho thấy cái gọi là “đa đảng” ở Mỹ thực chất cũng chỉ là một dạng nhất nguyên do một giai cấp thống trị. Rõ ràng, đa đảng chưa hẳn đồng nghĩa với có dân chủ và một đảng cầm quyền không đồng nghĩa với mất dân chủ.

Hơn nữa, không ít quốc gia đa đảng đã và đang rơi vào hỗn loạn, xung đột chính trị vì tranh giành quyền lực giữa các phe phái, gây thảm cảnh cho người dân. Những cuộc đảo chính, nội chiến giữa các phe phái ở Trung Đông, Bắc Phi những thập niên qua - nhân danh “cách mạng dân chủ” - đã khiến hàng chục triệu người thiệt mạng, hàng chục triệu người khác rơi vào đói nghèo. Thực chất, chế độ đa nguyên, đa đảng đối lập chỉ là một hình thức phân chia và tranh giành quyền lực giữa các nhóm lợi ích trong xã hội. Hệ quả điển hình của nó là sự bất công “99% và 1%” trong phân bổ tài nguyên xã hội - như phong trào *Chiếm Phố Wall* ở Mỹ đã phơi bày: 1% dân số siêu giàu nắm phần lớn của cải,

còn 99% người dân phải chịu thua thiệt. Thậm chí ngay tại các nước tư bản phát triển, bầu cử “tự do, dân chủ” cũng khó thay đổi được các thế lực tài phiệt thống trị đứng sau hậu trường; tiền bạc chi phối nặng nề chính trường, khiến chính quyền sau bầu cử chủ yếu phục vụ nhóm lợi ích giàu có chứ không thật sự đại diện cho đa số nhân dân. Do đó, đa nguyên, đa đảng không phải “liều thuốc vạn năng” bảo đảm một nền dân chủ đích thực, mà nhiều khi chỉ tạo ra một hệ thống chính trị mà ở đó quyền lực thuộc về thiểu số giàu có, còn người dân thường bị gạt ra ngoài quá trình ra quyết sách.

Ngược lại, chế độ một đảng lãnh đạo hoàn toàn có thể xây dựng được một nền dân chủ vì lợi ích của đa số nhân dân. Vấn đề mấu chốt là đảng cầm quyền đó đại diện cho giai cấp, tầng lớp nào và phục vụ quyền lợi của ai. Nếu đảng cầm quyền đại diện và bảo vệ lợi ích cho đại đa số quần chúng, thì dù một đảng lãnh đạo, quốc gia đó vẫn dân chủ hơn nhiều nước đa đảng nhưng quyền lực lại nằm trong tay thiểu số đặc quyền. Cố Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã nhấn mạnh: các thiết chế “dân chủ tự do” phương Tây mà họ ra sức áp đặt không hề bảo đảm để quyền lực thực sự thuộc về nhân dân, do nhân dân và vì nhân dân... Ở các nước đó, đằng sau hệ thống đa đảng trên thực tế vẫn là sự chuyên chế của các tập đoàn tư bản². Vì vậy, không thể chỉ căn cứ vào số lượng chính đảng để kết luận mức độ dân chủ của một quốc gia; điều cốt yếu là quyền lực có thực sự thuộc về nhân dân hay không.

Trong khi đó, Đảng Cộng sản Việt Nam mang bản chất giai cấp công nhân, đồng thời là đại biểu cho lợi ích của nhân dân lao động và dân tộc. Mục tiêu tối thượng của Đảng không phải lợi ích của một nhóm nhỏ nào,

mà là phục vụ lợi ích cho quảng đại quần chúng nhân dân - đúng như luận điểm mácxít về một đảng cách mạng chân chính. Lịch sử cách mạng Việt Nam chứng minh Đảng Cộng sản Việt Nam được nhân dân tin yêu, trao sứ mệnh lãnh đạo không phải do áp đặt, mà do Đảng đã hy sinh, phấn đấu vì độc lập tự do của dân tộc, vì hạnh phúc của nhân dân. Chủ tịch Hồ Chí Minh khẳng định: “Bao nhiêu lợi ích đều vì dân. Bao nhiêu quyền hạn đều của dân (...). Nói tóm lại, quyền hành và lực lượng đều ở nơi dân”³. Chính nhân dân Việt Nam, qua quá trình đồng hành cùng Đảng trong đấu tranh cách mạng và xây dựng đất nước, đã lựa chọn giao quyền lãnh đạo cho Đảng Cộng sản. Điều 4 Hiến pháp năm 2013 ghi nhận sự lãnh đạo của Đảng “là ý chí, nguyện vọng của nhân dân”, đồng thời yêu cầu mọi tổ chức của Đảng hoạt động trong khuôn khổ Hiến pháp và pháp luật. Như vậy, vai trò cầm quyền của Đảng Cộng sản ở Việt Nam hoàn toàn có cơ sở xã hội và cơ sở pháp lý vững chắc, phản ánh sự ủy thác quyền lực tự nguyện từ nhân dân, không phải là “độc tài đảng trị” như luận điệu thù địch vu cáo.

Thứ hai, nền dân chủ xã hội chủ nghĩa ở Việt Nam là nền dân chủ thực chất, lấy nhân dân làm trung tâm

Dân chủ xã hội chủ nghĩa là bản chất của chế độ ta, vừa là mục tiêu, vừa là động lực của sự phát triển đất nước. Đại hội lần thứ XI của Đảng nêu rõ: “Xây dựng và từng bước hoàn thiện nền dân chủ xã hội chủ nghĩa, bảo đảm dân chủ được thực hiện trong thực tế cuộc sống, phải được thể chế hóa bằng pháp luật, được pháp luật bảo đảm”⁴. Điều này có nghĩa: trong mô hình dân chủ xã hội chủ nghĩa, các quyền làm chủ của nhân dân không chỉ được thừa nhận về mặt tư tưởng mà còn

được cụ thể hóa bằng hệ thống pháp luật và cơ chế thực thi. Không thể tùy tiện nói rằng Việt Nam “không có dân chủ” khi mà Hiến pháp và luật pháp Việt Nam ghi nhận đầy đủ quyền làm chủ của nhân dân trên mọi lĩnh vực và bảo đảm thực hiện các quyền đó trong thực tiễn. Điều 2, Hiến pháp năm 2013 (sửa đổi, bổ sung năm 2025) khẳng định: “Nhà nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam là nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa của Nhân dân, do Nhân dân, vì Nhân dân”; “tất cả quyền lực nhà nước thuộc về Nhân dân”⁵. Toàn bộ hệ thống chính trị vận hành theo nguyên tắc: “Đảng lãnh đạo, Nhà nước quản lý, Nhân dân làm chủ”. Đây chính là cơ chế phát huy quyền làm chủ của nhân dân phù hợp thực tiễn lịch sử Việt Nam, đảm bảo vừa phát huy vai trò lãnh đạo của Đảng, vừa đảm bảo mọi quyết sách đều vì lợi ích của nhân dân và do nhân dân tham gia thực hiện.

Nền dân chủ xã hội chủ nghĩa mà Việt Nam xây dựng khác về chất với dân chủ tư sản ở chỗ hướng tới thực hiện quyền lực thuộc về tuyệt đại đa số nhân dân, chứ không phải phục vụ cho thiểu số đặc quyền. Đại hội lần thứ XIII tiếp tục nhấn mạnh nhiệm vụ trọng yếu: “Thực hành và phát huy rộng rãi dân chủ xã hội chủ nghĩa, quyền làm chủ và vai trò chủ thể của nhân dân; phát huy sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc; củng cố, nâng cao niềm tin của nhân dân, tăng cường đồng thuận xã hội”⁶. Như vậy, người dân vừa là mục tiêu, vừa là chủ thể của mọi chính sách phát triển. Mọi chủ trương, quyết sách lớn đều phải xuất phát từ nguyện vọng, lợi ích chính đáng của nhân dân, lấy hạnh phúc, ấm no của nhân dân làm mục tiêu phấn đấu. Đây không chỉ là tuyên bố chính trị, mà đã và đang được hiện thực hóa bằng nhiều thiết chế và hoạt động cụ thể:

Quốc hội và Hội đồng nhân dân các cấp ở Việt Nam được hình thành thông qua bầu cử dân chủ, trực tiếp, với tỷ lệ tham gia bầu cử rất cao. Quốc hội khóa XV (nhiệm kỳ 2021 - 2026) có 499 đại biểu do nhân dân cả nước bầu, đại diện cho mọi tầng lớp, dân tộc, tôn giáo. Trong đó, có 14 đại biểu không phải là đảng viên Đảng Cộng sản (chiếm khoảng 2,8%) và 30% là nữ giới, đạt tỷ lệ nữ đại biểu cao nhất từ trước đến nay⁷. Các đại biểu Quốc hội đa số là những người ưu tú trong các lĩnh vực, được cử tri tín nhiệm bầu chọn, đảm bảo tính đại diện rộng rãi. Quốc hội Việt Nam có đầy đủ chức năng lập hiến, lập pháp, quyết định những vấn đề trọng đại của đất nước và giám sát tối cao. Theo Hiến pháp, Quốc hội quyết định nhân sự lãnh đạo chủ chốt của Nhà nước, thông qua ngân sách, các dự án luật và giám sát hoạt động Chính phủ. Như vậy, không thể nói Quốc hội chỉ là “bù nhìn” khi mà cơ cấu, hoạt động của Quốc hội được thiết kế để thể hiện ý chí và quyền lực của nhân dân.

Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội (Công đoàn, Hội Nông dân, Hội Phụ nữ, Đoàn Thanh niên, Hội Cựu chiến binh, v.v.) đóng vai trò nòng cốt trong việc huy động nhân dân tham gia quản lý nhà nước, giám sát và phản biện xã hội. Đây là đặc trưng sáng tạo của hệ thống chính trị Việt Nam, tạo nên một kênh dân chủ đại diện ngoài Nhà nước rất quan trọng. Thông qua Mặt trận và các đoàn thể, nhân dân có diễn đàn để bày tỏ ý kiến, nguyện vọng và tham gia giám sát hoạt động của các cơ quan nhà nước, đại biểu dân cử. Đây chính là dân chủ đại diện rộng rãi, gắn với cơ chế “dân giám sát” hiệu quả, giúp Đảng, Nhà nước kịp thời nắm bắt tâm tư dân chúng và chấn chỉnh những nơi vi phạm quyền làm chủ của dân.

Dân chủ trực tiếp được mở rộng và ngày càng đi vào thực chất ở cấp cơ sở. Ngay từ năm 2007, Việt Nam đã ban hành Pháp lệnh thực hiện dân chủ ở xã, phường, thị trấn và đến năm 2022 đã nâng lên thành Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở (có hiệu lực từ năm 2023). Phương châm “dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra” được quán triệt sâu rộng trong hệ thống chính trị từ sau đổi mới. Nhân dân được quyết định trực tiếp hoặc tham gia ý kiến về các công việc quan trọng ở địa phương: từ xây dựng hương ước, quy ước cộng đồng; bầu trưởng thôn, tổ trưởng dân phố; đến việc giám sát ngân sách xã, các công trình phúc lợi, v.v. Thực tiễn cho thấy cơ chế dân chủ trực tiếp ở cơ sở đã phát huy hiệu quả: nhiều địa phương tổ chức đối thoại định kỳ giữa chính quyền với nhân dân; người dân tham gia bỏ phiếu tín nhiệm với cán bộ xã; các hòm thư góp ý, đường dây nóng tạo điều kiện để dân giám sát, tố giác sai phạm. Từ Đại hội lần thứ VI (1986) đến nay, Đảng ta luôn nhấn mạnh phương châm “dân là gốc”. Đến Đại hội lần thứ XIII (2021), Đảng bổ sung hai nội dung mới vào phương châm đó, trở thành “dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra, dân giám sát, dân thụ hưởng”⁸. Việc bổ sung “dân giám sát, dân thụ hưởng” phản ánh quyết tâm đảm bảo mọi chủ trương chính sách phải có sự giám sát của nhân dân và đem lại lợi ích thiết thực cho nhân dân. Đây chính là ưu thế của nền dân chủ xã hội chủ nghĩa - hướng đến kết quả cuối cùng là nâng cao đời sống, hạnh phúc của nhân dân, không phải dân chủ hình thức.

Nhờ phát huy dân chủ, Việt Nam đã đạt nhiều thành tựu về phát triển kinh tế - xã hội được quốc tế ghi nhận. Tăng trưởng kinh tế thuộc nhóm cao trên thế giới, hàng chục triệu người thoát nghèo; mặt khác, công bằng xã hội cơ bản được đảm bảo (hệ số bất bình

đẳng Gini khoảng 0,38, thấp hơn nhiều nước phương Tây). Quyền con người, quyền công dân được Nhà nước tôn trọng và bảo vệ: thành tựu xóa đói giảm nghèo, phổ cập giáo dục, y tế cộng đồng được Liên hợp quốc đánh giá cao. Điều này bác bỏ luận điệu cho rằng Việt Nam vi phạm nhân quyền, thiếu dân chủ. Thực tế, nhân dân Việt Nam ngày càng tin tưởng vào con đường xã hội chủ nghĩa.

Tuy nhiên, chúng ta cũng thẳng thắn nhìn nhận nền dân chủ xã hội chủ nghĩa vẫn đang trong quá trình hoàn thiện, không tránh khỏi những hạn chế, thiếu sót. Ở một số nơi, chính quyền cơ sở còn quan liêu, xa dân, để xảy ra hiện tượng mất dân chủ hoặc “dân chủ hình thức”. Mặt khác, có lúc cũng có biểu hiện “dân chủ quá trớn”, lợi dụng danh nghĩa dân chủ để vi phạm pháp luật, kỷ cương, chống đối chính quyền. Đảng và Nhà nước đã và đang triển khai nhiều biện pháp khắc phục những bất cập này, như: tăng cường công khai minh bạch và trách nhiệm giải trình của cán bộ, siết chặt kỷ luật, xử lý nghiêm tham nhũng, quan liêu; hoàn thiện các kênh tiếp dân, đối thoại; phát huy vai trò giám sát của Mặt trận, báo chí và cộng đồng. Với những bằng chứng đó, thành tựu phát triển dân chủ ở Việt Nam là không thể phủ nhận, nhân dân ngày càng được hưởng thụ thành quả đổi mới, đời sống chính trị - xã hội ổn định, đồng thuận và minh bạch hơn.

Thứ ba, Việt Nam kiên định không chấp nhận mô hình “dân chủ” hỗn loạn kiểu phương Tây

Một số người cổ xúy cho chế độ “đa nguyên, đa đảng” thường lẫn lộn giữa dân chủ và vô chính phủ. Họ đòi hỏi Việt Nam phải có “dân chủ thả cửa”, tức là dung túng cho cả những hành vi lợi dụng dân chủ để chống phá đất nước. Đây là quan điểm rất

nguy hiểm. Không một quốc gia nào trên thế giới cho phép các tổ chức, cá nhân chống đối chính quyền được tự do hoạt động hợp pháp. Thực tiễn phương Tây cũng cho thấy: Mỹ và châu Âu sẵn sàng trấn áp không khoan nhượng các tổ chức khủng bố, cực đoan, hoặc lực lượng kích động bạo loạn. Do vậy, việc Việt Nam kiên quyết xử lý các cá nhân, tổ chức vi phạm pháp luật, đi ngược lợi ích dân tộc là hoàn toàn đúng đắn và cần thiết. Dân chủ luôn phải gắn liền với kỷ cương, luật pháp. Những kẻ cố tình vi phạm pháp luật, kích động bạo loạn, tuyên truyền chống Nhà nước không thể đòi hưởng quyền dân chủ bình đẳng như công dân lương thiện. Đó không phải “hạn chế dân chủ” như luận điệu xuyên tạc, mà chính là bảo vệ chế độ dân chủ chân chính của toàn dân.

Nhìn vào thực tế dân chủ phương Tây hiện nay, có thể thấy nhiều mặt trái và dấu hiệu khủng hoảng mà chính người dân ở đó cũng mất niềm tin. Bất bình đẳng xã hội gia tăng, phân hóa giàu nghèo sâu sắc đang thách thức các giá trị dân chủ ở phương Tây. Sức mạnh của đồng tiền chi phối đời sống chính trị, khiến cho nhiều người dân cảm thấy tiếng nói của mình không còn trọng lượng so với các nhóm lợi ích lớn. Ngay tại Mỹ, nơi vốn tự nhận là “ngọn hải đăng dân chủ”- có tới gần 2/3 người dân tin rằng, nền dân chủ Mỹ “đang khủng hoảng và có nguy cơ thất bại”⁹. Những năm gần đây, nhiều sự kiện chấn động đã cho thấy những khiếm khuyết của mô hình dân chủ tự do kiểu Mỹ. Sự kiện bạo loạn diễn ra ở Đồi Capitol ngày 06/01/2021 cho thấy, ngay tại Mỹ, dân chủ cũng bị đe dọa bởi các phong trào cực đoan, bạo lực; các cuộc biểu tình biến thành bạo loạn ở Paris, Pháp (6/2023) cũng cho thấy những mâu thuẫn sâu sắc giữa chính quyền và một bộ phận người dân. Tại Pháp, cái nôi của khẩu hiệu “Tự do,

Bình đẳng, Bác ái”, chỉ trong vài ngày đã xảy ra bạo loạn trên khắp cả nước, hơn 2.800 người bị bắt¹⁰. Thực tế đó khiến nhiều người tự hỏi: *dân chủ, bình đẳng ở đâu khi cảnh sát có quyền nổ súng tước mạng sống dân thường?* Rõ ràng, những khẩu hiệu đẹp đẽ về tự do, nhân quyền ở phương Tây nhiều khi chỉ là trên giấy, trong khi người dân vô tội vẫn có thể bị tước đoạt mạng sống bởi chính người thực thi pháp luật. Dân chủ “kiểu Tây” đang bộc lộ hàng loạt khuyết tật: hệ thống chính trị bị chia rẽ, vận hành kém hiệu quả (thể hiện qua các kỳ bầu cử đầy tranh cãi, chính phủ đóng cửa vì bất đồng đảng phái...); các phong trào dân túy, cực hữu nổi lên do người dân mất niềm tin; tình trạng bất ổn xã hội, bạo lực, phân biệt chủng tộc vẫn tiếp diễn. Những điều này tương phản với hình ảnh một Việt Nam ổn định, đồng thuận và an toàn, nơi đời sống chính trị - xã hội được giữ vững kỷ cương.

Nhìn chung, việc kiên định con đường dân chủ xã hội chủ nghĩa giúp Việt Nam tránh được “vết xe đổ” của những nước rơi vào hỗn loạn khi chạy theo dân chủ tư sản nửa vời. “Mùa Xuân Arab” năm 2011, hay tình cảnh bất ổn ở một số nước Đông Âu hậu Xô viết, cho thấy áp đặt máy móc mô hình dân chủ phương Tây có thể dẫn tới nội chiến. Việt Nam đã rút ra bài học: chỉ có thể tiếp thu có chọn lọc thành tựu dân chủ nhân loại, phù hợp điều kiện cụ thể, không sao chép mô hình “đa nguyên, đa đảng” một cách giáo điều. Đây là lập trường kiên định nhằm giữ vững ổn định chính trị, bảo vệ thành quả cách mạng và bảo đảm dân chủ được thực thi trong trật tự, kỷ cương vì lợi ích chung của toàn xã hội.

Thứ tư, tiếp tục hoàn thiện thể chế, phát huy tính ưu việt của nền dân chủ xã hội chủ nghĩa

Để bác bỏ các luận điệu xuyên tạc, thực tiễn sinh động của nền dân chủ Việt Nam chính là minh chứng thuyết phục nhất. Hiện nay, Việt Nam đang tiến hành những cải cách mạnh mẽ về tổ chức bộ máy và phân quyền, phân cấp nhằm “*xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa trong sạch, vững mạnh, tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả, vì nhân dân phục vụ*”.

Cùng với đó, Việt Nam đang tiến hành sắp xếp, tinh gọn tổ chức bộ máy hệ thống chính trị một cách quyết liệt, chưa từng có tiền lệ. Giai đoạn 2017 - 2023, thực hiện các nghị quyết Trung ương 6 khóa XII và Trung ương 6 khóa XIII, Việt Nam đã giảm hàng loạt đầu mối, đơn vị trung gian từ trung ương đến địa phương: 13 tổng cục, 519 cục, 3.300 chi cục đã được giải thể, hoặc cắt giảm; hợp nhất nhiều cơ quan Đảng, chính quyền tương đồng chức năng. Kết quả, hơn 100.000 cán bộ, công chức, viên chức đã rời khỏi bộ máy trong giai đoạn đầu của “cuộc cách mạng tinh gọn” này¹¹. Giai đoạn 2024 - 2025, Việt Nam triển khai sáp nhập đơn vị hành chính cấp tỉnh, huyện, xã: giảm 29 tỉnh, bỏ cấp chính quyền trung gian (cấp huyện), xây dựng mô hình chính quyền địa phương hai cấp (tỉnh và xã). Sau khi sáp nhập, cả nước còn 34 tỉnh/thành phố trực thuộc Trung ương và còn 3.321 xã/phường¹². Quy mô tinh giản chưa từng có này thể hiện quyết tâm chính trị mạnh mẽ của Đảng và Nhà nước, nhằm xây dựng một nền hành chính hiện đại, tinh gọn phục vụ nhân dân tốt hơn. Khi bộ máy giảm tầng nấc trung gian, quyền tự chủ và trách nhiệm của chính quyền cơ sở sẽ tăng lên. Đây chính là cách Việt Nam nâng cao hiệu quả dân chủ, bảo đảm quyền quyết định được giao cho cấp gần dân nhất nhưng vẫn nằm trong khuôn khổ pháp luật. Những cải cách

này hứa hẹn vừa phát huy tính chủ động sáng tạo của địa phương, vừa đem lại dịch vụ công nhanh chóng, thuận tiện hơn cho người dân, qua đó tăng cường lòng tin và sự hài lòng của người dân đối với Đảng và Nhà nước.

Bên cạnh đó, Việt Nam tiếp tục đẩy mạnh cuộc đấu tranh phòng chống tham nhũng, tiêu cực, làm trong sạch đội ngũ cán bộ. Chiến dịch “đốt lò” những năm qua đã xử lý nghiêm nhiều quan chức vi phạm, kể cả Ủy viên Bộ Chính trị, Ủy viên Trung ương Đảng. Điều này cho thấy, cuộc chiến chống tham nhũng mà Đảng ta tiến hành là không có “vùng cấm”. Tham nhũng, lợi ích nhóm bị đẩy lùi chính là điều kiện để dân chủ được thực thi thực chất. Có thể khẳng định, nền dân chủ xã hội chủ nghĩa ở Việt Nam ngày càng thể hiện tính ưu việt: Đảng và Nhà nước vừa tạo điều kiện mở rộng dân chủ tối đa cho nhân dân, vừa có biện pháp hữu hiệu ngăn ngừa, sửa chữa các hạn chế trong quá trình thực thi dân chủ.

Những quan điểm sai trái, thù địch của các thế lực thù địch, phản động, các phần tử cơ hội chính trị về dân chủ ở Việt Nam thực chất là xuyên tạc, phủ nhận thành quả dân chủ xã hội chủ nghĩa mà nhân dân đang xây dựng. Bằng các luận cứ khoa học và bằng thực tiễn sinh động nêu trên, có thể khẳng định: dân chủ ở Việt Nam là dân chủ thực chất, ưu việt, phù hợp với hoàn cảnh Việt Nam và xu thế tiến bộ của thời đại. Nền dân chủ đó đảm bảo mọi quyền lực thuộc về nhân dân, do nhân dân thực hiện dưới sự lãnh đạo của Đảng. Cần nhận thức rằng, xây dựng nền dân chủ là một quá trình lâu dài, đòi hỏi sự kiên trì và liên tục hoàn thiện thể chế, đấu tranh với cả những biểu hiện vi phạm dân chủ bên trong, lẫn những âm mưu phá hoại dân chủ từ bên ngoài. Thực tiễn cho thấy, bất chấp sự chống phá của các thế lực thù địch,

Việt Nam vẫn vững bước trên con đường phát huy dân chủ xã hội chủ nghĩa. Đó chính là câu trả lời thuyết phục nhất để bác bỏ mọi luận điệu xuyên tạc, chống phá của các thế lực thù địch. ■

¹ Lê Văn Lợi (2024): *Nhận diện và phân bác một số quan điểm sai trái, thù địch về xây dựng và hoàn thiện Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam hiện nay*, https://www.tapchicongsan.org.vn/web/guest/da-tranh-phan-bac-cac-luan-dieu-sai-trai-thu-dich/chi-tiet/-/asset_publisher/YqSB2JpnYto9/content/nhan-dien-va-phan-bac-mot-so-quan-diem-sai-trai-thu-dich-ve-xay-dung-va-hoan-thien-nha-nuoc-phap-quyen-xa-hoi-chu-nghia-viet-nam-hien-nay, truy cập ngày 12/3/2024.

^{2,8} Nguyễn Phú Trọng (2022): *Một số vấn đề lý luận và thực tiễn về chủ nghĩa xã hội và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam*, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, tr.21, 48.

³ Hồ Chí Minh (2011): *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, t.6, tr.232.

⁴ Đảng Cộng sản Việt Nam (2011): *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI*, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, tr.84 - 85.

⁵ Quốc hội (2025): *Hiến pháp Nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam năm 2013 (sửa đổi, bổ sung năm 2025)*, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, tr.9.

⁶ Đảng Cộng sản Việt Nam (2021): *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, t.I, tr.118.

⁷ Song Nguyên, Nguyễn Oanh (2023): *Bài 1: Những con số ẩn tượng*, <https://daibieunhandan.vn/bai-1-nhung-con-so-an-tuong-10304109.html>, truy cập ngày 12/4/2025.

⁹ VOA tiếng Việt (2022): *Một năm sau vụ bạo loạn Điện Capitol: Nhiều người Mỹ thấy nền dân chủ đang gặp nguy*, <https://www.voatiengviet.com/a/mot-nam-sau-vu-bao-loan-capitol-nhieu-nguoi-my-thay-nen-dan-chu-dang-gap-nguy-6384801.html>, truy cập ngày 12/5/2023.

¹⁰ Hữu Dương (2023): *Toàn cảnh biểu tình bạo loạn ở Pháp*, <https://www.qdnd.vn/quoc-te/doi-song/toan-canh-bieu-tinh-bao-loan-o-phap-733201>, truy cập ngày 28/7/2025.

¹¹ Gia Đoàn (2025): *Rà soát, đánh giá thực trạng bộ máy công chức sau tinh gọn*, <https://dantri.com.vn/loi-vu/ra-soat-danh-gia-thuc-trang-bo-may-cong-chuc-sau-tinh-gon-20250312104645484.htm>, truy cập ngày 13/4/2025.

¹² Chinhphu.vn (2025): *Chi tiết danh sách 3321 đơn vị hành chính cấp xã tại 34 tỉnh, thành*, <https://xaydungchinhphuvn.com/danh-sach-3321-don-vi-hanh-chinh-cap-xa-tai-34-tinh-thanh-sau-sap-xep-sap-nhap-119250710102358656.htm>, truy cập ngày 30/7/2025.